

NAŠE NOVINE

POLITIČNI- GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prihaja vsako nedeljo. — Cena: »Naši Novin« je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32.
Lastnik lista: KONZORCIJ.
Odgovorni urednik i izdajateo: HARI LEOPOLD ev. p. duhovnik.

I. Leto 12. številka.

Dolnja Lendava, 8. augusta 1926.

Cena edne številke 1 Dinat

Zaslepljenost.

Strasti človeka oslepijo. Strasten človek nemre pravično soditi. On samo tisto drži za dobro i spametno, kaj je njegovoj strasti ugodno. Strasti se vnogovrstne. Strast je na primer pijančivanje. Pijanec je zaslepljen od strasti popivanja. Zaman njemu razlagaš, ka je popivanje škodljivo, on toga ne prevede, ar je zaslepljen od tiste omámljenosti, v štero ga pijača správi. —

Edna druga strast je strankarsko politikovanje. Politikarje so zaslepljeni od svoje strankarske politike. Oni samo tisto držijo za dobro i čedno ka je njihovoj stranki ugodno, ka odgovarja predmeti i cili njihove strankarske politike. Zato mislijo, ka je obsoj njihove stranke živlenska potreba lústva. Zdržati svojo stranko, razširjaváti jo, to je njihova strast. — Ta strast je ravno tak nevarna, kak pijančivanje. Ar strast strankine politike ravno tak oslepi človeka, kak omámljenost od alkohola. — Zato vsaki politikar svojo stranko drži za najboljšo, za jedino dobro. Vse, kaj njegova stranka govori, dela i dosegni šté, vse se njemu dobro i čedno vidi, či ravno je lúdstvi jako škodljivo.

G. poslanec Klekl je tudi eden takši zaslepljeni strankarski politikar. Oslepila, omámlila ga je politika njegove stranke. Zato ne vidi, kam ga je odpelala ta politika. Ešče zagovarja to politiko, štera nam je porušila naše stare cerkvene i šolske pravice, štera nam je drugo ne prinesla, kak neznosne dávke. On vidi napake drugih političnih strank, ali napak svoje stranke nevidi. Njegova stranka njemu je sveta nevkanjliva. Zato što ne drži z njegovov strankov tisti je pred njim ne dober krščenik. Mi drudi pa, šteri smo ne zaslepljeni

od strankarske strasti, vidimo, ka je njegova stranka samo po imeni katoličanska, vu istini je pa poganska, ar zagovarja ropanje, zatiranje i laži. — Iz zgodovine se on nikaj nešče včiti, nešče viditi, kakša pogibelnost je prišla z toga, ka je negdašnja vogrska katoliška lúdska stranka šovinistična bila i so zatoga volo ravno ti najboljši katoliki, Slovaki iztopili ž nje. — Jeli so Slovaki stem proti svojoj veri delali? Gotovne. Ali g. Klekl de zato v svojih listaj nadale tudi ogrizávo novo prekmursko stranko, ka proti katoliškoj veri dela. —

O ti nesrečna zaslepljenost! G. Klekl je vu svojih „Novinaj“ javno razgláso istinske i namišljene slabosti drugih duhovnikov. Gda so njemu pa očitali, ka je to grešno ogovárjanje, sumničenje i drzno sudjenje, te je pa pobožen obráz napravó i etak pisao: „To bi se samo tak lejko trdilo, či bi se pokazalo, kak sam je bantúvao, jeli spolenom, s kolekom, pesnicov, jezikom; i s kem sam mazao, jeli z erdéčov fárbov ali svetlim biksom ali rečmi itd.“ Gospod poslanec, bivši dober duhovni paster, je to ne popolna zaslepljenost? Vi več nevede, kaj je to: ogovárjanje, sumničenje i drzna sodba? Zakaj pa te to zavijanje? Priznati svoj greh, to je pošteno i Bogi prijetno. Svoj greh z božnimi fretami zakrivati, to je pa grdo i novi greh.

Prekmursko učiteljstvo.

V zadnjoj številki Novin prekmurskoga učitelstva eden zastopnik pod tem naslovom piše, da neodvisna prekmurska stranka ločiti šče učiteljstvo od naroda i narod nahujskati na učitelstvo i dale piše, da so oni na straži.

Mi prekmurskomi učitelstvu i

čistov dušnovestjov i odkrito povemo, da je naš namen nigdar ne bio — ločiti narod od učitelstva, nego zato smo, naj se prekmursko učiteljstvo resan na tisto stubo zdigne, na šteroj je staló i naj samo vózapre tiste kotrige z svojega društva, štere so ne na ponos, ne na poštenje učiteljstvu, nego na nikoj spravljajo njegov zgled pred narodom. Ar naš narod preveč dobre oči ma i hitro prevede, štero je te pravi, te istinski učitel i šteri ne.

Nadale bi naše želenje od učitelstva to bilo, naj se v nikšó politiko ne meša, naj ne bode član nikšé stranke, ar je stem samo na kvar včenje, z toga najveksi kvar ma šola. Učitelstvo naj ne politizira, nego naj svoje delo, svojo dužnost dobro odpravla, naj bode šola resan vzgojitelca naroda. Prvle so učitelje preveč dosta delali za narod, brezi politike, ne samo v šoli, nego zvün šole tudi. Pri vsakoj šoli je bio cipičnjek, gde so deco i ešče odrasle ljudi včili cipiti, gde so gojili lepe cipike i tak si je naše ljudstvo lejko zasadilo drevje. Ali zdaj je vse to minolo. Gospodje učitelje se stem trno malo brigajo, pa to bi bila tista variga, štera bi narod i učitelstvo vküperprikapčila. Zato se pa ne smete čüdüvati, da več nikšega vpliva nemate na ljudstvo, i to zato ne, ar nepoznate našega ljudstva dušo.

Prekmurskoga učitelstva eden zastopnik pravi: »nasloniti se ščemo na narod i poslušati ščemo narod«.

To ste preveč dobro i lepo povedali i to je tudi pravilno, da poslušate na narod. Do eliga mao smo ne vidli, da bi poslušali na narod. Naš narod vam to krči: Včite našo deco v krščanskóm duhi, včite našo deco bole i bogš, kak do vsega mao. Tak mislim, či si trezno misli, ešče prekmurskoga učitelstva te zastopnik more previditi, da je v dosti mestaj, v več prekmurski šolaj falio pri včenje krščanski duh, v ednom mesti se je zgodilo, da je učitel to pravo deci, naj duhovnika zlučajo z kamenjom. Samo to ščemo, naj vsaki učitel, ki v Prekmurje pride, pravi krčanski učitel bode i naj

poštüje našega naroda gorečo i čisto vernost. Ar ki je proti veri, on je proti našem narodi. Nadale vam naš narod to krči: včite našo deco bole, bogš, kak do vsega mao. To previditi more naše prekmursko učitelstvo, da se naša deca preveč malo navči v šoli. Pa to bi ne smelo tak biti, najmreč ne zdaj, gda na ednoga učitelja več dece ne pride 40—60. Ka bi se pa te zgodilo, či bi tak bilo, kak prvle, da je eden učitel meo do 150 i ešče več dece?

Zastopnik prekmurskih učitelov nadale piše, da bodo prekmurski učitelje kak eden mož, proti nam stali.

Oh siromaček »zastopnik« prekmurski učitelov, ali si pa stem lepi udarec dao učitelstvu. Stem ste pokazali, ar ste proti narodi i ne žnjim, stem ste pokazali, da je vam deveta briga se trüditi za narod, vam je samo to glavno, naj se prekmurski narod vtópi v morji Slovenije i naj naš narod büja, dela, trüdi se za druge dobrobit. Stem ste pokazali svoje zobe, ali to si zapomni tudi naš narod, šteri je svoj najdragši kinč, svojo deco zavüpo na vas.

Mi smo ne napadali prekmursko učitelstvo, či smo kaj pisali od vas, smo pravico pisali, naš krüh je nigdar ne bila laž i ne bo tudi. Za pravico se bomo vsigdar vojsküvali, pravico povemo vsakom, ešče »zastopniki« prekmurski učitelov tudi: I to zato, ar smo za svoj prekmurski narod, ar njemu ščemo pomagati i ga osloboditi od tisti, šteri ga cecajo, šteri ga gülijo. Mi smo več hodili i hodimo med našim ljudstvom, mi ga vidimo, kak žmetno je njegovo delo, zato pa ž njim držimo, ž njim čütimo, ar njegova krv teče v naši žilaj.

Od vas pa, prekmurski učitelje samo to želimo, probajte spoznati našega naroda dušo, delajte za njegov blagor na šolskom polji, pústite pri miri politiko, probajte včiti v krščanskóm duhi, naj tisto malo semen, štero je mati posadila v srce otroka, gorizraste v šoli i to naj bode drevo krščanske vernosti.

Včimo se iz Svetoga Pisma.

(Proroküvanje Janoša I. 1—15.)

„I včinjena je reč Gospodnova k' Jonaši, sini Amatiovni govoreča: Stani gori ino idi vu veliki varoš“ Ninive i predgaj v njem, ar je gorprišla pred mé hüdoba njegova. I gori je stano Jonaš, da bi pobegno od lica Gospodnovga v Tarsis. I doli je šo v Jappe i najšo je ladjó idočo v Tarsis. I plačao je ladjino (vozarino) i stopo je na njo, da bi šo ž njimi v Tarsis od lica Gospodnovga. Gospodin je poslal veliki veter na morje i nastano je veliki viher na morji i ladjá je bila v nevarnosti polama. I bojali so se ladjarje i kričali so možje k Bogi svojemi. I vrgli so v morje posodo, štera je bila na ladjí da bi jo olajšali. I Jonaš je dolistopo v znotranji prostor ladjé i globoko je spáo. I prišo je k njemi krmilar i pravo njemi: Kaj spiš ti tak globoko? Goristani, zázavljaj Boga tvojega, či se morebiti zglédne na nas i ne preidemo. —

I pravo je eden mož pajdáši svojemi: Hodte, poskušajmo usodo i zveimo, zakaj nam je ta nevola. I poskusili so i spadnola je usoda na Jonaša. — I pravli so njemi: Naznani nam zavolo kakšega zroka nam je ta nevola, štero je tvoje delo, štera je tvoja zemla, i kam ideš ali z šteroga naroda si? I pravo njim je: ebrejec sam i bojim se Gospodna

Boga nébe, ki je stvoro morje i süho zemlo. I bojali so se možje z velikim strahom i pravli so njemi: Kaj si to včino? (Ar so spoznali možje, ka od lica Gospodnovga beži, ar njim je povedao.) I pravli so njemi: Kaj mo činili s teбом, da morje popüsti od nas? Ar morje je šlo i se zdigavalo. I pravo njim je: Zemte me i vržte me v morje, i popüsti od vas morje, ar znam, ka je zavolo méne prišo te velikanski viher na vas. I veslarili so možje, da bi prišli do sühe zemle, i ne so mogli, ar morje se gibalo i zdigavalo nad njimi. I kričali so k Gospodni i pravili so: Prosimo Gospodne, da ne pridemo zavolo žitka toga človeka, i ne püsti na nas nedužne krvi, ar ti gospodne, ka ščéš, činiš. — I vzeli so Jonaša i püstili so ga v morje, i henjalo je morje od zburkanja svojega.“

Prekmurski Jonaš prorok se nešče dati vrčli v morje, ka bi se valovje pomirilo.

Politični glasi.

Vlada ukine oddelek za Slovenijo pri notranjem ministri, ar vlada ma glavni cil, da kak naj več lejko prišpara. Ta odredba je za Slovenijo veliki vdarec, ar ta ukinitév pomeni zapostavljenje Sloveniji.

Na ministerskij sejaj so razpravljali, da Prekmurje prikapčijo k Horvatskoj.

V Srbiji se vršijo velike agitacije za občinske volitvi. Poslanci, ministri so vsi na agitacijaj. Vendar je že naprej vidno, da radikalni bodo na celom fronti zmagali.

Ninčič i Uzunovič na Bledi.

Ninčič, zunanji minister se je odpelo na Bled, da poroča kralji o zadnjih dogodkij, ki so se vršile na bolgarski meji. — Za njim je šeo tüdi ministerski predsednik Uzunovič.

Španskoga diktatorja so štelim umoriti.

Primo de Rivera se je z avtomobilom pelao na alomaš. Med potjov je neki delavec pognao veliko bodalo na auto. A bodalo se je vpičilo v sic. Drugi auto, šteri se je pelao za njim, ga je povožo atentatorja i me je potro nogo. Atentatorja so zaprli.

Boj na bolgarski meji.

Več komitačov je vdrlo v našo državo. Graničarje so to javili i so dobili ukaz, da naj idajo nezaj, dokeč ne dobijo pomoči. Tü se püstili v ogenj, šteri je dva dni trpo. Tü je prišla kavalerija i je komitače pregnala.

Turki küpüjejo orožje.

Turčija je küpila v Angliji 100 jezer pükš z bajaniti i veliko zalogo municite. To pomeni, da se še ne bo vršila razorožitev, liki rávnok se na vsej krajaj oboružujejo.

Sirija ne miruje.

Vstanje Sirije proti Franciji je že skoro po vsoj deželi razširjeno. Francoska vojska je se poprobala, da bi zadušila to vstajo, pa se joj

je ne posrečilo. Komaj zapüsti Francoska vojska kako mesto, že se pa pokažejo uporniki. Blizu Damaska je že franconska vojska, štera ma tam 8 jezero vojakov se že 10 dni vojüje, pa nemre je premagati.

Nedelja

po risalaj edenajsta.

»Glühemi i nemomi — so odprla vüha njegova i razvezalo se je vezalo jezika njegovoga i prav je gučao (sv. Marko v VII. tali)«.

Velik siromak je človik, če je betežen, to vidimo iz danešnjega sv. evangeliuma. Jezus se ga je usmilio i ga je ozdravo, kaj nas zagotovi sveti Marko, ki pravi: Nemomi se je razvezalo vezalo. Zgodi se pa, da imamo vse kotrige našega tela zdrave, samo jezik on je betežen, hüdoben ne gučimo prav.

Človik je korona vsej božjih stvari, tüdi že zavoljo jezika. Pa denok voda požre toliko lüdi, ogenj ij toliko ne požge i meč ij toliko ne poseka, keliko ij betežen, hüdoben jezik pokoplje. Sveti Düj pravi: „Dosta ij je pod ostrim mečem padlo, pa ne teliko, koliko ij je po svojem jeziki poginolo (Sir. 28, 22)“. Zato ima sv. Jakob apostol prav, ki pravi: „Tüdi jezik je ogenj, vesoljnost hüdobije. Jezik je postavljen med našimi kotrigami, šteri ognüsi vso telo i vužiga kolo našega življenja, vužgan od pekla (Jak. 3, 6)“. Pa Jezus nam ga je

Podlistek.

Siroče.

III. Siroče med siročetama.

Bogat Jožef se je pisao, bar se je v siromaštvi narodo i v celom svojem življenji je siromak bio. Žena me je prezgodaj mrla. On bi tüdi lejko živo, vej je samo 30 let bio star, da se je z kobilami vred prevrgeo v grabo. 10 akovov napolnjen lagev ga je razmüžno. Dvej malivi diteti sta ga zobston čakali doma. Siročeti sta ga zobston čakali eden-dva tjedna, še več mesecov . . . ne čüti od njega nikaj.

Doma še zviin dve deteti je čakala tüdi Žužana ga domo i se je večkrat jako znemerjala. Žužana je vzgajala to malo deco i ne čüdo, da je kamra začela postajati vsigdar bole prazna, ka se je znemérjala, zakaj ga nega domo.

V začetki je Žužana to malo deco troštala. Malo, komaj 6 let staro Aniko je večkrat k sebi v naruče zela i njene lepe vlase gladila i joj je pripovedi pripovedala. Tak tüdi malomi 5 let sta-

romi Jožeki delala. Dugo je je držala stakšimi pripovestimi i je troštala, da ajtek že pridejo domo, i celi voz füg, cukra, žemlo, šifrice pripelajo.

Malomi Jožeki so se že oči svetile i je vse to vido pred sebov. Anika pa je nerve poslušala pa je vervalá, pa tüdi ne Žužanovim rečam.

Dva meseca je dolgo vreme! V tem vremeni so čakali, čakali, da pride . . . pa je vse zobston . . . Ajteka nega domo.

Na zadnje je tüdi Žužana zgübila trošt. Več jima je ne prepovedavala. Vsigdar je bila čemerňa, srdila se je i sta dve malivi siročeti ne vüpale več pitati od ajteka, liki sta se samo na milo jokala, ar je Žužana večkrat na njiva skričala:

Tü vaj püstim! Sam Bog vidi, da ne znam z vama kaj delat.

Mamica — je pravila mala Anika — što pa te da nama jesti?

Što? nišče? Od glada merjeta! Ne boste vüva prviva. Na to se je obrnola, pa je šla v škedenj nikaj iskat. I večkrat je že šla od hiše, do hiše pa je kodivala. Takrat je vsigdar v sebi pra-

vila: Še tri dni bom čakala i či vajni oča ne pride domo, vaj ostavim tü.

Malivi siročeti sta se vsigdar bojali, da so pritekli tej 3 dnevi, da je Žužana zapüstij, pa je denok ne imela nesmilnoga srca, da bi ji zapüstila, i bi mogli od glada mrejtí.

Ednok pa jako čemerno pride domo, ar je nikaj ne dobila, ko je šla prosit. Ljudje so se je že navolili. To je pa za njo že preveč bilo.

Jaj! ti lačni! . . . je kričala tü mate pa jejt! Samo eden kosek krüja sam vama prinesla. I zdaj molita! Ponovim či do zajtra oča ne pride domo, za gotovo vaj tü püstim!

Jožek je milo gledao na Aniko, a ona ga je pa k sebi potegnola i z rokov božala, i med tem so joj britke skuze kapale na glavo Jožekovo. Pogledneta oba na Marijin kep, šteri je viso ober stola. Samo v njoj sta lejko imela vüpanje, zato je pravila Anika:

Molival

Šepetala sta. Žalosten položaj v strom sta bila, sta ne mogla z rečmi povedati, samo molila sta „Očenaš“, v šteroga sta vlila svojo prošnjo, trpljenje i vüpanje. Ka sta prišle do konca, sta se

pa začnola od začetka, tak da bi prisiliti štela Marijo, naj jima bo mati.

Med tem se je že mračilo. Vöni je mrzlo bilo. Mrzeo vöter je pihao, tü i tam je od vetra okno zadregetalo. Žužana bi že lampaš prižgala, či ne bi še molila.

Čüjete — se oglasi mali Jožek — že idejo ajtek.

Idi nekam — ka si to predstavljaš — zamuvila Žužana.

Pa ja! nikak ruži — je trdio Jožek. Samo vöter piše.

Ne pa jaz čüjem, da nikak ruži — odvrača Jožek — mamica idte i poglejte pa te vidli, ka so ajtek prišli.

Samo idi ti! Ajtek si nunč ne misli da bi prišeo — se zdere Žužana.

Še ednok prosi Jožek mamico, da naj idejo i poglednejo, što da hodi vöni.

Žužana se je ne dala več prositi, liki je šla i poglednola. Kak je dveri gori odprla je notri stopi mali deček, ki od mraza trpetao. Lepo se je poklonó. Žužana ga je na veliko poglednola i ga je pitala:

Ti pa što si?

Jez sam Janči Šulekov — je bio odgovor.

ozdravio, da je nam pri sv. krsti pravo: „Efeta!“

Ozdravljeni nemi je prav gučao. V reči prav je jedro navuka, ar ne samo gučati blebetati ne-premišljeno, liki prav gučati je krstjanska dužnost v družbi, v tovarašiji. Ne opravljati, obrekavati. Pri živini i deli preklinjati, grdo gučati, zapeljavati, dražiti, psovati, lagati. Eden lažnjivi jezik celo ves pokvari. Odgovor bomo mogli dati za vsako reč, tak nas je včio Jezus: „Povem vam pa, da za vsako pusto reč, štero bodo ljudje gučali, bodo odgovor dajali na sodni den. (Mat. 12, 36)“.

Zato pa nūcajmo prav svoj jezik. Kak ozdravljeni nemi i vsa množica je hvalila Jesuša. Mi tudi hvalimo i molimo i v to nūcajmo svoj jezik, da bo Bogi na čast.

GLASI.

Potrdjene agrarne pogodbe.

Agrarni minister je odobril 127 pogodb, štere so sklenoli sobočki agrarni interesenti z zastopnikom veleposestva grofa Szaparyja, g. Dr. Vályi Aleksandrom. Pogodbe je minister zato potrdil, ar je zemlja bila odana za primerno ceno. Tudi so že odane parcele v grūntovnoj knjigi . . . prepisane na kŭpca. Nadaljno kŭpčijo Novine tudi na dalje toplo priporočajo.

Od naše strani isto priporočamo, da se kŭpŭje zemlja i pri tem opozorimo, da se prodala do zdaj v Soboti samo neplodna zemlja, to je mladi gozdŭči, log i pašnjeki po 5 (pet) dinarov klafter. G. minister vzemajo tak za primerno ceno, či se odavle splošno za 5 Din. klafter.

Ka pa iščeš tŭ?

Mater iščem!

I tŭ prinas? — ga začudeno pita Źužana.

Jako sam lačen, dajte mi jesti. — No te si pa v jako dobro mesto prišeo — pravi Źužana — mi tudi nemamo nikaj za jesti.

Janči je pa na stoli opazo malo krŭja i tak z velikimi očmi gledao na te krŭj, da bi se ga vsakši mogeo smiliti, zato je tudi Jožek šepetno Aniki: Daj me te krŭj ta. Med tem me da Anika zadnji kos krŭja ta, šteroga je na hitroma jo, ar je preveč lačen bio. — Źužana je čemerna bila i je jiva kregala; Zdaj si lejko prste ližeta . . . Kodivati pa več nejdem . . . Pejnez pa nemam.

Pa bi nūcali pejneze? — pita mali popotnik. — Perse, da bi nūcali, — me pravi Źužana vej ti tak nemaš. — Pa mam — se je poštimo mali Janči — i zeme naprej bankaš i da Źužani. Ka je Źužana v bankaši vidila dosta pejnez se je čudila odkad ima teleko pejnez, me je ne štela vervati, da bi se dnezden najšeo človik, ki bi me dao. Zato ga pita odked imaš? Zadrege ga po-

Nájdeni utopljenec. V Gornji-Radgonji se je utopilo 18. julija pomočnik brivca Cividicija. Pomočnik se je kopao i ga je zgrabo krč. Vtopljenca so našli pri Beltinci.

Sobočka gimnazija. Minister za prosveto je odredil, da se v M. Sobočkoj gimnaziji v pridočem leti ne odpre sedmi razred. To je pa velika škoda za Prekmurje, ar do roditelje daleč mogli svojo deco pošilati v šolo gde de ji dosti več koštalo, kak v Soboti. Prekmurje ma gimnazijo, na drugoj strani jo pa nema.

Sobočka pošta. Pošta v M. Soboti je do vsega mao v Cifrakovom hrami bila, ali v jesen se odseli v g. Čeh trgovca novo zazidano hižo. Gde de pa država poslopje zidala za pošto v M. Soboti?

Brezalkoholna krčma. To je nikaj novoga za naše Prekmurje i dŭnok je istina, to je takša krčma, gde se nikša alkoholna pijača ne toči. I ta krčma je v M. Soboti, lastnik je Horvath Jožef. Prekmurci ne neste več svoje peneze v druge krčme za alkoholne pijače, štere so vam samo na kvar, nego či močni i zdravi ščete ostati, obiščite to brezalkoholno krčmo.

Očo je zosmico. V ponedeljek goj-dno se je z Turnišča Vidra Mihael nikaj svado svojim oženjenim sinom. Na zadnje sta se zbila i sin je vroke zgrabo eden kŭhinski nož i tistim je zosmico očo. V bitji sta oba dobila vdarce, stari Vidra je zavolo bitja tožo sina. Stvar je tak v Lendavo pred sodnijo prišla.

Tobak v kukorci. Nekak je glaslo financom, da ljudje več mesti v kukorci tobak majo posajeni. I v Turnišči i v Gornjici so resan našli tobak v kukorci. Pri šteri so našli, so je gorilgasili.

Mrao je pravosodni minister. Naš pravosodni minister Marko Gjuričič je v tork noč mrao v Karlsbadi, gde se je vračo. On je bio eden prvak radikalne stranke i dober prijatelj Pašiča.

more Anika, da od Boga je dobo; a mali Jožek pa, ka pa či je od Marije dobo. —

Istino mate deca — veselo jim odvrne Źužana. Marija lejko vse da. Ravnok ste zdaj molili, i prosili i ona vas je že poslunola i tega je poslala k nam. Že vidim, da te pejnezi nam idejo. — Zeme na sebe robec pa z banka nikaš pejnez. Ne bojte se od glada že ne bomo mrli. Včasik prinesem krŭj, meso, melo. Zdaj vas že ne zapustim. Po tem še je nikaj pravila, pa je bežala v krčmo, v bouto. Veselila se je, da joj ne trbej zapustiti to deco.

Doma pa mali se na ednok spoznajo. Dosta so si ne gučali, liki pokleknejo pred kejp blažene divice Marije i i molijo. Anika je molila naprej. Jožek je najbolje glasno molo, a Janči je tudi pokazao, da zna moliti, kak ga je navčila njegova pokojna mati. — Zdaj je tak čŭto, da de že skoro pricili, ka najde tisto mater, stero išče . . . Na vŭstaj je že čŭto poljub, i slišao kako bje ljubezni polno serce . . . i da se na kepi Marija smŭje na njega.

(Dalje.)

Za svetovne bojne je že pravosodni minister bio. Mirni človek je bio, ešče njegovi politični nasprotniki so ga ljubili. Njegovo mrtvo telo v Belgrad pripelajo i na državni stroškaj ga pokopajo.

Polska ustava. Polski parlament se je z velkov većinov zglaso za spremembo ustava, samo socialisti so bili proti tomi. Sten sta vlada i državni predsednik dosta vekšo moč dobila, kak sta pa prvo mela. Nove volitve na polskom ešče samo v jesen 1927-ga leta bodo. Po spremembi ustave narodne manjšine tudi vekše pravice majo, ukrajinci so svojo univerzo dobili.

Strela je bujla dečka. Augusta 1-ga je veliki viher bio na Runarskem, grmelo i treskalo je i prišla je tudi toča. Strela je vdarila v edno hižo, v šteroj je cela družina vkŭper bila, drugomi se je nikaj ne zgodilo, samo edenajstlet star dečko je osto mrtev.

Strelo se je. V soboto so v Blagovici ednoga mladenca našli z prestreljenov glavov. Ar je ne dobo dela, zato se je dojstrela. Doma je z Štajerskoga, z nikšim starim revolverom se je strela v glavo.

Anglija je orožje odala Turčiji. Anglija je odala Turčiji 100.000 pušk z bajoneti i veliko municije. Opozicijalni listi preveč oštro pišejo proti angleškomi vojnomi i zvŭnskomi ministri, ar je to delo proti dŭhi Dŭštva narodov.

Mrtvoga bodo obesili. Voditelj mladiturov Kara Kemal se je dojstrela, gda so ga aretirati ščeli. Že dugo ga je policija iskala za volo napada na Kemal pašo i zato so aa tudi na smrt osodili. Pred očmi policajov se je strela. Njegovo mrtvo telo obesijo, ar je na smrt bio osojen.

Velka povoden. V Siski je povoden velko škodo napravila, voda je dva metra visiko stala, na poli je vničila kukorco, na travnikaj je odnesla pokošeno seno. Ljudstvo nikaj nema, vse de si moglo kŭpŭvati i to je pitanje skem, ar nema penez?

Velki svetek v Ljutomeri. Eto-ga meseca 8-ga, v nedelo odkrijejo spomenik dr. Franc Miklošiča, ki je eden največši jezikoslovec bio. Predpoldnevom ob 11-i vŭri bo držana boža sluzba.

Dijaki so zbili profesore. V Sassavi na gimnaziji je na konci šolskoga leta je od 72 dijakov samo tri dobilo zadostni red. Zato so večer dijaki i dijakinje napadli profesore, z kamenjom so je lučali i plŭvali. Samo policija je bila mogoča rešiti profesore.

Dobra žena. V Melji se je zgodilo, da je v krčmi edna ženska nago-varjala dva delayca, da njima plača jesti i piti, či bujeta njenoga moža. Delavca sta to povedala njenomi moži, ki je ženo glaslo policiji.

Velka železnička nesreča. Na postaji Voganj pri Rumi se je v tork velka železniška nesreča zgodila. Brzovlak, šteri z Belgrada v Beč vozi je v tovorni vlak vdaro. Lokomotiva brzovlaka se je vse razbila. Kurjač brzovlaka je na mesti mrtev osto, med potniki se nikomi ne zgodila nesreča, samo lejke rane so dobili ništerni. Škoda znaša okoli pet milijonov dinarov. Kak je

prišlo do nesreče, je ešče neznanŭ.

Dol. Lendavsko veleposestvo. Dol. Lendavsko veleposestvo je prekvzela Prva hrvatska banka od Janekoviča. Tak se čŭje, da se bo v kratkom vremeni celo veleposestvo parceliralo. Tak pa dosta zemle bo k odaji.

Proščenja. Rejtka je vesnica, kje ne bilo bi male kapelice i zdaj v letu ne proščenja. Vsaj je to dobro, či je proščenje, vej proti temu nemam nikaj. Liki ka pride po proščenji tisto, tisto . . . Navadno, da je v tisti vasi tudi muzika, ples, pijančevanje, norenje, bitje itd. So vesnice, kje nesme biti muzika na proščenje i to je jako čedno. Pa tudi ta prepoved se da vŭzaspilati tak, da či je na peldo proščenje v Gančani, te je muzika v Beltincij i v Lipovci. Či je v Lipovci proščenje, te je muzika v Bratonicij i v Gančani. Ka je pa pri muziki? Tam fantje pijejo, plesejo, spevlejo, kŭnejo, bijejo se, potem pa kričijo, jočejo . . . pa to je vse zavolo proščenja . . . ar je muzika, ples. Fantje! — da te meli pamet? Na tihem vam pošepetnem stari prigovor: „Mladost norost — starost žalost“. — Iglā.

Beletinci bi skoro dobili alomáš, pa so svalili samo telko, ka je alomas od Beltinec samo 3 km. deleč na lipovskoj zemli pri Bratonicij. Zato se pa zgodij, da zvŭnski človik se pripela na alomáš, šteri nosi ime „Beltinci“, da ne vej kama naj ide i nejde ne v Bratonce, ne v Lipovce, še menje v Beltince, liki zavije v strto smer i pride v Rakičan, ali v Muzge, ar se Beltinci s alomáša ne vidijo. Rakičan se pa vidi. To se je že zgodilo. — Alomáš bi skorji meli beltinčarje, eletriko bi tudi skoro dobili, pa jo zato dobijo, vej de po beltinskem šla, nabo deleč od njih samo 1 km. Samo denok nikak vse to na skriž hodi, ar eletriko do meli, pa jim ne bo svetila. Svetila bo v Bratomci, v Rakičani, Murski-Soboti. — Alomáš majo pa je na lŭckem, majo eletriko, pa jim ne bo svetila. Zakaj? Ar, kak se guči, do tak, ležej svoje podpise davali ništernimi za vsakšo bedarijo. — Iglā.

Pri barberi mirmo sidim i čakam, da pridem na vrsto. Pride v delavnico neki mladi dečko z dugimi blondastimi vlasi, rekoč: „No zdaj sam pa trofo.“ Ne dober dan, ne dobar večer . . . Zakaj pa ne? — Ja sokolski znak ma, mogoče on čaka, da bi se mu drugi poklonili, ali nevej, skakšega drugoga vzroka? „Pri moji dŭši vŭtro ne bom telovado, sam ne tak nori. Ne bom šeo v Srdišče, či gli de me sto v . . . vleglo. Ki so čakali v isti brivnici so vsi tihi bili i so gledali ka je to za enoga. — Vzemo vroke edno novine, pa druge, pa obrača strani pa se oglasi: „Take temne kulture smo pa ne, da bi spadali pod Horvatsko. Zdaj se oglasi barber: „Či bi vsi takše kulture bili kak ti te bi v istini temne kulture ljudje bili,“ — prav je povedao, ar je deček tih postao. —

Stara prigodba.

Na sveti se nikaj novoga ne godi, nego samo stare prigodbe se ponavljajo v novoj obliki. Najnovjša prigodba Prekmurja se že

tudi godila na sveti i v našem kraji se samo ponavlja med novimi okolščinami.

Zemte v roke Sveto Pismo, poglednite prvo knjigo Makabejov, 7. poglavje tam od 4. do 16. verza eto stoji pisano: »I sedo je Dimitrij na prestoli kraljevine svoje. I prišli so k njemu hudožni i nepobožni od Izraela, i vodja njihov Alkim, ki bi rad pop bio. I tožili so ljudstvo pred kralom govoreči: Pogübo je Juda i bratje njegovi vse tvoje prijatele i nas je rasplodo z naše zemle. Zato zdaj pošli človeka, šteromi zavüpaš, naj ide i vidi vse opustošenje, štero je napravo nam i královim krajinam; i naj pokaštiga vse prijatele njegove i njih pomagače. I odebrao je krao izmed svojih prijatelov Bakhija, šteri je gospodüvao prek velike reke i bio zvest krali. I poslao ga ja, naj vidi opuštošenje, štero je napravo Juda. Ali i nepobožnega Alkima je postavo vu popovstvo i zapovedo njemu, naj dela osveto proti sinom izraelskim. I zdignoli so se i prišli z velikov vojskov na zemlo Jude.

I poslali so poslance i govorili so Judi i bratom njegovim za prevaro z mirovnim rečmi. Ali so ne vervali njihovim govorom, ar so vidili, ka so z velikov vojskov prišli. I vküp so prišli k Alkimu i Bakhiju pisacje prosit, štera so pravična; i prvi, Asidějci, šteri so bili med Izraelci, i prosili so od njih mir. Pravli so naimre: Pop iz Hronovoga pokolenja je prišeo, ne znori nas. I govorio je ž njimi mirovne reči i prisegno njim je govoreči; Ne včinimo nikaj hüdoga vam, niti vašim prijatelom. I vervali so njemu. I zgrabio je izmed njih 60 ljudih i poklao jih je.

Dalje 9 poglavje 54. verz: »Leta 153 v drugom meseci zapovedao je Alkin, naj se porüši obzidje znotrašnje svete hiže i naj se poderejo dela prorokov i začeo je podirati. Vu onom vremeni vdarjen je bio Alkin i prepričala so se dela njegova i zaprla so se vüsta njegova i žlak ga je vdaro, i neje mogeo več spregovoriti reči, niti teštamenta napraviti, I vmro je Alkim vu onem vremeni med velikov mukov . . . i . . . mir je bio na zemlji«.

Novi vdarec za Slovenijo.

Eden ljubljanski list piše, da vlada novi vdarec pripravla za Slovenijo i to stem, da v notranjem ministarstvu nameni ukiniti oddelek za Slovenijo.

Mi poštüjemo vsakoga pravico, tudi pravico Slovenije. Ali z toga morejo gospodje okoli klerikalnoga tabora previditi, da ona njihova miseo, da bi Slovenija autonomijo dobila, nigdar nemre

zmagati. To se vidi z toga, da Slovenija z Belgrada eden vdarec za drugim dobi, da je v Belgradi glavni cil to, da se Slovenija more podložiti pod srbsko hegemonijo. Slovenija ma v parlamentu 20 klerikalni i 2 demokratiškiva poslanca i te gospodje niti piknjice nemrejo dosegnoti za svojo krajino. Či pa za krajnsko i štajersko nemrejo nikaj dosegnoti, kak bi pa te mogli kaj spraviti za Prekmurje, štero se za kolonijo Slovenije šče djati.

Da vidimo, ka Slovenija nikaj nemre dosegnoti v Belgradi, kak bi te mi z veseljom mogli za to biti, da naj naše Prekmurje k Sloveniji spada. Prvle, ali sledi cela Slovenija pod Belgrad pride, zakaj bi pa te mi na ednoj strani pod Ljubljano spadali i tak pa pod Belgrad. Mi smo za edinstvo države, zato pa za škodljivo držimo, da bi v našoj državi vsaka pokrajina autonomijo dobila i mela, naj bado ta država edina brez vsake autonomije.

Ali gospodje okoli Novin i Népujsága, nevidite te močne vdarce, štere Slovenija dabra, ali nevidite, da mi prekmurci tudi dobimo svoj tao z teh vdarcev, štere pa nikak nepotrebüjemo.

I vidiš prekmursko ljudstvo, kak je važno za tebe, či se mesto slovenskoga jezika srbohorvaškoga včiš. Vidiš, ka za mali čas samo te jezik bo državni jezik i tak bi tudi bogše bilo, ar se ljudstvo k ednomi ležej privči, kak pa k dvöma. Mi protestiramo proti tomi, da bi Prekmurje kolonija Slovenije postanola, nego naj bo Prekmurje eden del Jugoslavije, gde naj srbohrvaščina vlada v uradaj, v šolaj i poleg toga naj se da pravica vogrskomi jeziki.

Mi se nemo grizli za slovenske oddelke v ministerstvaj, to je stvar Slovenije i stvar vlade, či vlada za dobro spozna te oddelke ukiniti, naj se ukinijo, mi prekmurci stem nikaj ne zgübimo. Za našo krajino je glavno, naj se našega prekmurskoga kmeta, naši prekmurski sezonski delavcov stan pobogša i to nemremo čakati od nikšega slovenskoga oddelka v ministarstvaj, nego samo od vlade. Zaman smo čakali od naši slovenski zastopnikov, da bi se prekmurste razmere pobogšale, ne se je z nami ničče brigo. Zato pa mi pravilno iščemo drugo mesto, gde nas bole poslünejo, odkec na pomoč priskočijo našemi ljudstvi. To

mesto nemremo čakati, ne v Maribori, ne Ljubljani, nego samo pri glavi, v Belgradi. Z vüpanjom idemo pred bodočnost i brezi slovenskih oddelkov ščemo naše razmere pobogšati i naše pravice dosegnoti.

Gospodarstvo.

Svinska rdečica (orbanc).

Te beteg najbolje v leti pride na svinje, meseca julija i augusta. Te beteg svoje baciluše v zemli ma, tam se plodijo i zato štere svinje vöni hodijo, tiste najležej dobijo te beteg. Ali vsaka svinja zato ne dobi te beteg, či bar vöhodi, nego samo tiste, štere so slabše. Či napamet vzememo, da nam ništerna svinja dobi te beteg, tak ove včasi dajmo notricipiti.

Svinska rdečica friško včini z svinjov, samo par dnevov trpi i te svinja ali pogine, ali ozdravi. Te beteg svinje najbolje v starosti od 4 mesecov do 1. leta dobijo i od 1-ga leta stareše svinje tudi nareci.

Štera svinja te beteg dobi, ona je preveč zalostna, pči ji več se vküper spravijo i ležijo, jesti neščejo, či njim vodo damo, tisto malo pijejo. Na drugi den beteg na koži temno-rdeče krpice majo i pomali mali mejerje pridejo naprej. Rep dojpüstijo i pod sebe ga vlečejo, dostakrat vömečejo.

Či v tom betegi svinje ne cipimo, tak ji 70%-ov pogine. Cipiti se da, ali pred betegom, ali v začetki betegga. Či pred betegom damo cipiti, tak smo za par mesecov zagvüšani, da svinja ne dobi orbanc. Najbogše je cipiti dati na konci aprila, ali pa prve dni maja. Lejko se da cipiti svinja, da je že betežna, ali to je že ne tak gvüšno, i vsigdar tudi ne pomaga.

Poleti v dosta mesti divja te beteg med svinjami, najmre med svinjami mali kmetov. To pa zato, da je v dosti mestaj to navada, da svinje na skupni pašnik hodijo i tam edna od druge dobi beteg. Zato bi dobro bilo, či bi tisti vesnicaj, gde nagostigoristopi svinski orbanc naši kmetje vsako leto notri dali vcipiti svoje svinje i tak bi ne tak dostakrat kvarni bili pri svoji svinjaj.

Dokeč so ne cipili svinje, te-

čas je zopstion bio vse drugo vrastvo, tisto je nikaj ne pomagalo, ar so svinje li poginole, ali zdaj je preveč retko, da bi takša svinja poginola, štera je proti orbanci notrivceplena. Kmetje, či neščete kvarni biti, tak dajte cipiti svoje svinje, ar se vam tak ne trbe vsigdar bojati.

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 5. agusta

100 kg. pšenice	300 Din
„ „ žita	180 „
„ „ ovsa	160 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	250 „
„ „ Prosa	210 „

PENEZI.

Zagreb 5. agusta.

1 Dolar	56.68 Din
1 Schilling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210— „
1 francoski fr.	1.44 „
1000 madžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	1.88 „
100 dinarov v Zürichu	9.11 Fr.

Živina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „

Edno jajce 75 par.

Podpirajte i naročte
si
„Naše Novine“.

Naročnino
i oglase

za

„Naše Novine“ i „Néplap“
sprejme

Barnabaš Erdöšy
trgovina s papirjem v

Murski-Soboti
CRKVENA ULICA.